

Gisi ya kuzungumza kuhusu afya

Maelekezo wa luga kwa wapana habari za kiafya

Iyi maandiko ni ya lazima kwa wapana habari za kiafya benyi biko mu ma kazi za kiafya. inategemea pia ushuhuda na mafundisho yaliofunzwa na wapana habari za kiafya benyi TWB iliuliza.

Kwa nini luga ni ya lazima?

watu wanazungumza luga tafauti na ni ya lazima wapokeye habari mu luga yenyi wanaelewa vizuri na yenyi wanaweza kutoa amo mahitaji na shida zao.

Kusipo elewana na kupata habari yenyi haiko ya kweli inaweza tuma kunakuwa makelele na kuchanganyikiwa. Ile inatuma kazi yako inakuwa nguvu sana na inatiya jamii mu hatari. Habari yenyi iko wazi na katika luga yenyi inaeleweka, inasaidia kuleta uaminifu, na ile inatuma unafanya kazi yako vizuri na jamii inaweza kupata msaada yenyi inahitaji.

Kuongeya luga inayopendewa zaidi na batu benye biko nakusikiliza

Ju ya kueleweka mzuri ndani ya jamii, inaomba kutumikisha luga inayopendewa zaidi na batu benye biko nakusikiliza. njia mzuri ya kujuwa ni luga gani banapenda zaidi, ni kubauliza ku mwanzo.

Wakati unatumikia inje ya fasi yako ya kazi, unaweza:

- Kuuliza luga yenyi batu banapendaka kuongea zaidi na ujaribu kubasaidiwa. Kuandika mahitaji juu baadaye uweze kubapa habari mu luga inayofaa zaidi ikiwa hauwezi weza kuba jibia na uhaki kwa wakati huo.
- Kufikiria namna ya kupana habari katika luga inayopendewa zaidi na jamii kwa kuongeza na ku kamilisha habari zenyi ulipana kupitia njia ya kinywa. Pana habari yenyi inachapishwa ku kartasi au ubaambie gisi ya kupata habari zaidi katika luga wanaopenda (kwa mfano, radio, television, numba za simu zenyi zina itiwa bila malipo).

Kutumikisha maneno ambayo ni rahisi kuelewa na ya heshima ku wagonjwa na wandugu zao Na tena kuchaguwa luga yenyi unaweza ku zungumza amo na batu benye biko nakusikiliza, ni ya lazima chaguwa maneno za kutumikisha. Kuchaguwa neno ya mubaya, inaweza sababisha ku sirikiana, kuchanganyisha, kutokuaminiana na mawasiliano mabaya.

- Maneno zimoya zenyi zinatumikishiwa kwa kuzungumza ju ya ugonjwa zinaleta boga kwa sababu zina sikilikana mubaya sana au zinakamatana na kifo.kutengwa-mushindi-majibu. Chaguwa maneno au mafasirio zenyi haziko za kuumiza.
- Zingine zina changanyisha kwa sababu hazijulikane au ni za kifundi; saa zimoja ni maneno au misemo za kifaransa au za kingereza, au kifumbo.swab-EPI-kifo ndani ya jamii-kuchaguwa. Chaguwa maneno au mafasirio zenyi ziko wazi zaidi na rahisi kuelewa.
- Zingine zinasikilikana saa za mazarau au za kuonelea kwa mgonjwa au kwa wandugu wake. mtu ambaye anaonesha halama ya ugonjwa, alikini inaomba kuhakikisho - mtu wa karibu na mugonjwa - mtu ambaye anapashwa kupimwa kwasababu aligusa wala alikaribiana mgonjwa. Chaguwa maneno au mafasirio za kibinadamu na za heshima.

Neno ya kuepuka	Neno ya kutumikisha*	Swahili ya Congo	Kinande
riposte	intervention	jibu kwa ugonjwa	erilwa n'ovulwere
CTE	centre de traitement	kituo cha Matunzo	ekilamiro
EPI	vêtements médicaux qui protègent contre la maladie	mavazi ya kinga ya kujikinga kwa ugonjwa.	esho njimba cha vanganga
personne guérie/ vainqueur	survivant	aliye pona	avalami
cas	personne malade	mgonjwa	omukoni oyuwaviriminywa kwa kwire ovulwere
cas contact	personne qui doit être testée parce qu'elle a touché ou approché une personne malade	mtu ambaye anapashwa kupimwa kwasababu aligusa wala alikaribiana ugonjwa	oyulya tula kutse oyulyavya hakuhi n'omulwere, kutsi hakuhi na maghetsi wossi wossi awakalwa omo muviri w'omundu oyu
cas suspect	personne malade qui présente des signes d'une maladie, mais il faut que ce diagnostic soit confirmé par un test en laboratoire.	mtu ambaye anaonesha halama(dalili) ya ugonjwa, alikini inaomba kuhakikishwa kisho majibu ya kipimo	oyukatikatikaw'eribya inyaviri himbikwa
contact des contacts	quelqu'un proche d'autres personnes ayant touché ou approché une personne malade	mtu wa karibu na mgonjwa	oyulya yi tulaya oko yulya tul'okomukoni, kutse oko maghetse omomuviri wiwe
décès communautaire	décès d'une personne malade en dehors d'un centre de traitement	mutu mwenyi hakukufia kwenyi kituo ya matunzo	oyukaholera ahate kilamiro chasivwe n'ovutavali
isolement	séparation physique d'une personne malade des autres personnes pour éviter la circulation de la maladie	tengo la mtu mgonjwa na wengine watu kwa kuepuka kusambaza ugonjwa	erivissa
résistance	manque de confiance	ukosefu wa uaminifu	ovuniyi
swab	outil pour prélever la salive pour la tester	chombo ya kukamata mate ya mgonjwa kwa kuipima	ekyuma keru ikoromboty amathande w'ekinda
triage	contrôle des malades pour vérifier les signes de la maladie	uchunguzi wa wagonjwa kwa kutambua halama za ugonjwa	eritsopolya

Unaweza kupata list yote katika kitabu ya TWB yenyi inafasiriya maneno za nguvu

Kuwa tayari juu ya maongezi na watu wakati uko inje ya fasi yako ya kazi. Kutumikisha maneno ya kawaida njo mzuri. Iyi inamaanisha kuwa watu wanapokea habari za sawa sawa. Kwa kupata njia ya mzuri zaidi ya ku kufasiria, unaweza:

- Kuhakikisha kama unaelewa mzuri maana ya maneno na gisi ya kuzitia mu luga za nguvu. Uliza kiongozi wa kikundi yenu ikiwa hauna uhakikisho.
- Tumikisha kitabu ya TWB ya Jamhuri ya kidemokrasia ya Congo yenye inafasiriya maneno za nguvu. Utapata amo maneno zenye wanaomba kutumikisha.
- Kuzungumza na watu wa kikundi yenu kuhusu gisi wanavyotafsiri ao kufasiria maelezo za nguvu. kukubaliana nao ku maneno zenye unaona ziko wazi zaidi na za mzuri.
- Kuwasiliana na vikundi vya wapana habari wa mashirika zingine katika eneo yako kwa kupanga mzuri utafsiri na mafasirio.

Kuongea na heshima

Magonjwa na kuzungumza kuhusu afya binaweza ogopesha watu. wanaweza kuchanganyikiwa na kuhitaji msaada. Hakikisha kama wanajisikia uhuru kuzungumza naweje na ku kuuliza maswali. Ongea na adabu (heshima), usivunjike moyo.

Adabu (heshima) ni ya lazima sana juu habari ipokelewe vizuri. mawasiliano inaonesha kama:

- watu wana amini habari zaidi kama inatokea ku mtu mwenye wanajuwa na mwenye wana aminia.
- Mkutano ya uso kwa uso ni ya lazima, zaidi tena kwa wanamuke kwa sababu kwa ujumla ni awo ndio wanaangaikia wagonjwa na kuwasindikiza ku kituo cha afya.
- Heshima kwa mtu inaonekana kama unaongea mu luga yake na kuchaguwa maneno zenye zinamutia huru, kama vile ilifasiriwa apo juu. Haiko kuongea na watu na kazarau.
- usiongeye juu ya matokeo kisha kipimo ao ma alama za mtu fulani yenye polepole na bila wengine kusikia.
- Mu kutambua hali ya shida zimoya ao zenye munahitaji kuongea nao.

Kama haujuwe jibu ya swali:

- ni muzuri kukubali kuliko kupana habari za bongo.
- Ambiya mwenye anauliza kama utarudi kwake na jibu ya kweli, na kisha uombe kiongozi wa kikundi yenu afanye hivyo.
- Unaweza kuambia watu kwenye wanaweza kupata habari zaidi.